

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I	
Pojęcie odpowiedzialności i różne jej formy	9
1. Analiza odpowiedzialności	9
2. Granice wymagalności w strukturze organizacyjnej	13
3. Odpowiedzialność moralna	14
4. Zbieg odpowiedzialności dyscyplinarnej z odpowiedzialnością sądową	16
5. Wpływ koncepcji etycznych na pojęcie czynu niezgodnego z zawodem lekarza	20
Przypisy	23
Rozdział II	26
Zagadnienie bezprawności czynu	
1. Bezprawność kryminalna na tle norm prawa międzynarodowego	27
2. Bezprawność kryminalna na tle norm etycznych i deontologicznych	28
3. Bezprawność kryminalna na tle wiedzy medycznej	30
4. Bezprawność kryminalna jako funkcja kary	31
5. Bezprawność czynu jako wynik zanegowania zakazu poprzez kontratypy	32
6. Bezprawność przestępstw nieumyślnych	35
7. Bezprawność przestępstw z zaniechania	37
8. Bezprawność czynu a kwestia kwalifikacji prawnej przestępstwa	39
9. Czynność lecznicza wykonana przez lekarza a problem kwalifikacji prawnej	41
10. Kwalifikacja czynu lekarza polegającego na wydaniu błędnego orzeczenia	44
Przypisy	47
Rozdział III	51
Zgoda pacjenta	
1. Przepisy prawa dotyczące zgody pacjenta	52
2. Zakres zgody	53
3. Sztuka informowania pacjenta o jego stanie zdrowia	57
4. Paternalistyczny system ochrony zdrowia a zagadnienie zgody	61
5. Wielostopniowość zgody	63
6. Przegląd judykatury na temat zgody pacjenta	64
7. Zgoda na zabieg osób nie mających zdolności do działań prawnych	67
8. Zgoda na zabieg osoby małoletniej	69
9. Zgoda osoby psychicznie chorej	71
Przypisy	73

Rozdział IV

Pobranie tkanki, narządu lub organu z organizmu żyjącego człowieka a problem bezprawności czynu	77
1. Ocena prawna czynu polegającego na udziale w samookaleczeniu człowieka	78
2. Wykorzystanie części ciała pozostawionych przez pacjenta w zakładzie leczniczym	79
3. Pobranie ex vivo części ciała z punktu widzenia prawa	80
a. Koncepcje sprowadzające prawność czynności lekarza do zgody dawcy	80
b. Koncepcje uzależniające prawność czynu od odwracalności lub nieodwracalności zmian w organizmie dawcy	81
c. Zgoda dawcy, która nie sprzeciwia się dobrym obyczajom jako podstawa prawności czynu lekarza	82
4. Przeciwnicy pobierania tkanki lub narządu ex vivo	85
5. Zwolennicy legalizacji pobierania ex vivo tkanki, narządu lub organu	86
6. Pobieranie tkanek z organizmu osoby nieletniej	87
7. Płód jako dawca	89
8. Płód jako biorca tkanki lub narządu	91
9. Przeszczepy ksenogeniczne	92
10. Klonowanie człowieka	93
11. Podsumowanie	94
Przypisy	95

Rozdział V

Pobranie narządów lub organów nieparzystych a zagrożenie śmierci człowieka	99
1. Określenie śmierci	99
a. Śmierć biologiczna	99
b. Śmierć kliniczna	100
c. Śmierć mózgowa	101
2. Faza umierania człowieka jako przedmiot ochrony prawnej	105
3. Konflikt pomiędzy interesem dawcy i biorycy narządu	106
4. Uchylenie bezprawności czynu przez społeczne niebezpieczeństwo	109
5. Uchylenie bezprawności czynu przez stan wyższej konieczności	110
6. Śmierć płodu	113
Przypisy	115

Rozdział VI

Pobranie organu, narządu lub tkanek ze zwłok w świetle prawa	118
1. Ochrona zwłok do 1932 r.	118
2. Stanowisko reprezentowane przez k.k. z 1932 r.	118
3. Stanowisko reprezentowane przez k.k. z 1969 r.	120
4. Czy w pojęciu tkanki mieści się narząd i organ?	120
5. Stanowisko wyrażone w projekcie ustawy o opiece lekarskiej i zawodach medycznych	121
6. Uzasadnienie prawne poszczególnych rozwiązań (teoria pierwotnego zawłaszczenia)	122
7. Teoria zgody wyrażonej za życia na pobranie tkanki, narządu lub organu ze zwłok	123
8. Niewykłuczenie za życia pobrania tkanki, narządu lub organu jako forma wyrażenia zgody	124
Przypisy	126

Rozdział VII

Ocena innych czynności lekarza z punktu widzenia prawa	129
1. Przerwanie ciąży	129
a. Wskazania prawne	129
b. Wskazania lekarskie	130
c. Wskazania teratologiczne w koncepcji wskazań lekarskich	132
d. Płód jako pacjent	134

e. Płód a człowiek (ujęcie prawnicze)	138
2. Sztuczne zapłodnienie – czynność lecznicza czy zabroniona	140
a. Sztuczna inseminacja	140
b. Zastępcza matka	141
c. Zapłodnienie pozaustrojowe (dziecko z probówki)	142
3. Sterylizacja i kastracja a zabieg leczniczy	145
4. Czynność chirurgiczna zmieniająca płęć człowieka w świetle prawa karnego	148
5. Zabieg kosmetyczny jako czynność lecznicza	152
6. Zabieg polegający na „wkłuciu się” do organizmu człowieka	153
Przypisy	154

Rozdział VIII

Błąd sztuki lekarskiej	158
1. Błąd a ryzyko – rozgraniczenie pojęć	158
2. Ryzyko zwykłe i ryzyko nadzwyczajne	159
3. Błąd faktyczny	160
4. Błąd co do prawa	168
5. Błąd sztuki lekarskiej czy zaniedbanie lekarza	169
6. Pojęcie wiedzy medycznej obowiązującej lekarza	171
7. Zbieg metod leczniczych a kwestia błędu sztuki lekarskiej	172
8. Problem wyboru metody leczniczej ze względu na wymogi pozaleczne	173
9. Zbieg metody leczniczej z pozamedycznymi sposobami leczenia	175
10. Zbieg metody leczniczej z indywidualnym zapatrywaniem lekarza na zwalczanie schorzenia	176
11. Metoda lecznicza z wyboru pacjenta	178
12. Klasyfikacja błędów sztuki	178
a. Błąd diagnostyczny	179
b. Błąd terapeutyczny	184
Przypisy	188

Rozdział IX

Zespołowe podejmowanie czynności leczniczych a kwestia błędu sztuki lekarskiej	190
1. Zespół lekarski jako podmiot czynności leczniczej	191
2. Charakter zależności występujących w zespole leczniczym	192
3. Rodzaj konfliktów powstających w zespole – klauzula sumienia	192
4. Zespół chirurgiczny	193
5. Szczególne przypadki związane z błędem sztuki lekarskiej (pozostawienie ciał obcych we wnętrzu człowieka)	195
6. Zespół lekarzy Pogotowia Ratunkowego	199
7. Związek zespołu lekarskiego z zespołem pracowników pomocniczych	200
8. Związek zespołu osób oddzielonych od siebie w czasie i miejscu działania	205
9. Błąd w czynnościach administracyjnych i organizacyjnych	206
Przypisy	209

Rozdział X

Błąd sztuki lekarskiej a wina – rozgraniczenie pojęć	212
1. Czynność dotknięta błędem jako znamię strony przedmiotowej	212
2. Czynności psychiczne charakteryzujące czyn i winę	213
3. Świadomość i wola w konstrukcji winy umyślnej	214
4. Analiza zamiaru ewentualnego	218
5. Zamiar ewentualny a lekkomyślność	221
6. Rozgraniczenie zamiaru ewentualnego i lekkomyślności na podstawie teorii prawdopodobieństwa	221
7. Niedbalstwo jako forma winy nieumyślnej	223

8. Przypadek jako podstawa wyłączenia winy Przypisy

233
236

Rozdział XI

238

Eksperyment medyczny

1. Podstawy prawne eksperymentu medycznego

238

2. Eksperyment poznawczy na ludziach a nie tylko ich tkankach

241

3. Płód jako przedmiot eksperymentu

249

4. Eksperyment na embrionach znajdujących się poza organizmem człowieka

250

5. Placebo

251

6. Analiza znamion eksperymentu w świetle art. 23 lit. a/ k.k.

253

Przypisy

256

Bibliografia

261

1. Płód jako przedmiot eksperymentu
2. Przewodzenie badań genetycznych
3. Eksperyment na embrionach
4. Podsumowanie
5. Przypisy
6. Podsumowanie
7. Przypisy
8. Podsumowanie
9. Przypisy
10. Podsumowanie
11. Przypisy
12. Podsumowanie
13. Przypisy
14. Podsumowanie
15. Przypisy
16. Podsumowanie
17. Przypisy
18. Podsumowanie
19. Przypisy
20. Podsumowanie
21. Przypisy
22. Podsumowanie
23. Przypisy
24. Podsumowanie
25. Przypisy
26. Podsumowanie
27. Przypisy
28. Podsumowanie
29. Przypisy
30. Podsumowanie
31. Przypisy
32. Podsumowanie
33. Przypisy
34. Podsumowanie
35. Przypisy
36. Podsumowanie
37. Przypisy
38. Podsumowanie
39. Przypisy
40. Podsumowanie
41. Przypisy
42. Podsumowanie
43. Przypisy
44. Podsumowanie
45. Przypisy
46. Podsumowanie
47. Przypisy
48. Podsumowanie
49. Przypisy
50. Podsumowanie
51. Przypisy
52. Podsumowanie
53. Przypisy
54. Podsumowanie
55. Przypisy
56. Podsumowanie
57. Przypisy
58. Podsumowanie
59. Przypisy
60. Podsumowanie
61. Przypisy
62. Podsumowanie
63. Przypisy
64. Podsumowanie
65. Przypisy
66. Podsumowanie
67. Przypisy
68. Podsumowanie
69. Przypisy
70. Podsumowanie
71. Przypisy
72. Podsumowanie
73. Przypisy
74. Podsumowanie
75. Przypisy
76. Podsumowanie
77. Przypisy
78. Podsumowanie
79. Przypisy
80. Podsumowanie
81. Przypisy
82. Podsumowanie
83. Przypisy
84. Podsumowanie
85. Przypisy
86. Podsumowanie
87. Przypisy
88. Podsumowanie
89. Przypisy
90. Podsumowanie
91. Przypisy
92. Podsumowanie
93. Przypisy
94. Podsumowanie
95. Przypisy
96. Podsumowanie
97. Przypisy
98. Podsumowanie
99. Przypisy
100. Podsumowanie